

PROFESIOGRAFIE A PROFESIOGRAFICKÉ ROZBORY

HANZALOVÁ Jana, ČR

Resumé

Příspěvek se zabývá teoretickým vymezením profesiografie, profesiografických rozborů a je zaměřen na možnosti a využití profesioigramů. Zároveň obsahuje charakteristiku rozboru pracovní činnosti a metody potřebné k získání údajů o nárocích profese.

Klíčová slova: profesiografie, profesiografický rozbor, profesioigram

PROFESIOGRAPHY AND PROFESIOGRAPHIC ANALYSES

Abstrakt

This report deals with theorethical definition of profesiography, profesiographic analyses, and is focused on profesiographic potentialities and usage. This report also involves the characteristic of operation analysis and methods needed to acquire important data about profession demands.

Key words: profesiography, profesiographic analysis

1 Profesiografie

Termín profesiografie označuje rozmanité metody a metodické přístupy, jejichž prostřednictvím jsme schopni adekvátním způsobem analyzovat určitý druh profese. Umožňuje nám poznání psychicky významných charakteristik pro výkon určité profese. Prostřednictvím profesiografie můžeme identifikovat nároky a požadavky na určité psychické funkce (paměť, vnímání, pozornost apod.) a specifické osobnostní rysy (spolehlivost, předpoklad pro jednání s lidmi, odolnost vůči zátěži). Význam profesiografie spočívá v širší uplatnění jejích výsledků- profesiografických rozborů profese.

2 Profesiografický rozbor

Profesiografický rozbor zahrnuje následující informace:

- ✓ všeobecnou charakteristiku profese (sopsis úkolů a prostředků potřebných pro výkon profese)
- ✓ souhrn povinností pracovníka
- ✓ popis pracovních podmínek (technických , ekonomických a společenských)
- ✓ inventář požadavků na pracovníka (odborných, fyzických, zdravotních, psychických a osobnostních)

Výše zmiňované informace shrnuje profesiogram. Jeho zpracování je důležité pro efektivní práci s lidmi: od optimálního zařazení pracovníka, usměrňování jeho činnosti až po ovlivňování jeho dalšího rozvoje.

3 Rozbor pracovní činnosti jednotlivce

Rozbor nám umožňuje postihnout předpoklady úspěšnosti jednotlivců ve výkonu určité profese a postihuje rozdíly mezi jedinci při výkonu práce. Jsou zde stanovena přiměřená objektivní a subjektivní kritéria.

subjektivní kritéria- založena na úsudcích posuzovatelů, kteří sledují průběh a výsledky pracovní činnosti

objektivní kritéria- kvalita práce, stabilita výkonu, spolehlivost výkonu, vertikální mobilita, stabilita v zaměstnání

4 Metody pro získávání potřebných údajů

K získání potřebných údajů o nárocích profese i o způsobech jejího výkonu slouží obecné i speciální metody a metodické postupy.

- *pozorování a rozhovory* (s pracovníky, kteří danou činnost vykonávají)
- *časové studie* (např. snímky pracovního dne, momentková pozorování)
- *pohybové studie a postupové diagramy*

5 Závěr

Príspevek se snaží o teoretické vymezení problematiky profesiografie, profesiografických rozborů a profesiogramů. Dále uvádí kritéria pro rozbor pracovní činnosti jednotlivce a konkrétní metody potřebné pro získání potřebných údajů o dané profesi.

6 Literatura

1. CHRÁSKA, M. *Úvod do výzkumu v pedagogice*. 1. vyd. Olomouc: Vydavatelství Univerzity Palackého, 2003. ISBN 80-244-0765-5.
2. PAUKNEROVÁ, D. a kol. *Psychologie pro ekonomy*. 2. vyd. Praha: Grada, 2006. ISBN 80-247-1706-9.
3. PROVAZNÍK, V. a kol. *Psychologie pro ekonomy a manažery*. Praha: Grada, 2002. ISBN 80-247-0470-6.

Lektoroval: Doc. PaedDr. Jarmila Honzíková, Ph.D

Kontaktní adresa: Mgr. Jana Hanzalová, Katedra technické a informační výchovy
Pedagogická fakulta UP, Žižkovo nám 5, 771 40 Olomouc

Kontaktní e-mail: Jana.Hanzalova@seznam.cz, 724502610